

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
30 oktober 2020
Kenmerk
COS/U202000859
Lbr. 20/079
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Ledennieuwsbrief coronacrisis nr 18

Samenvatting

In deze Corona ledennieuwsbrief onder andere aandacht voor de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19, het organiseren van coronaproof verkiezingen en de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Aan de leden

Datum

30 oktober 2020

Kenmerk

COS/U202000859

Lbr. 20/079

Telefoonnummer

070 373 83 93

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Ledennieuwsbrief coronacrisis nr 18

Geacht college en gemeenteraad,

Het kabinet heeft de coronamaatregelen opnieuw aangescherpt met het doel een nieuwe lockdown te voorkomen. In deze ledenbrief schetsen wij de gevolgen van deze aanscherping voor gemeenten. Daarbij besteden wij aandacht aan de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19, de Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19, de quickscan uitvoering, AEF-rapporten, de afspraken met het kabinet over coronacompensatie voor gemeenten. Daarnaast attenderen wij u op de VNG Bestuurdersdag van 27 november a.s. waarvoor alle burgemeesters, wethouders, raadsleden, secretarissen en griffiers van harte zijn uitgenodigd.

Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm)

Deze week heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) (zie ook: <https://vng.nl/nieuws/eerste-kamer-stemt-in-met-tijdelijke-coronawet>). Het is nog niet duidelijk wanneer de wet ingaat; vermoedelijk is dit 1 december. De VNG heeft de minister opgeroepen om gemeenten wat meer tijd te gunnen. In de wet wordt de positie van burgemeesters veranderd. Ook is er aandacht voor het betrekken van colleges en gemeenteraden bij het bestuur van de burgemeester.

De VNG werkt samen met ministeries en veiligheidsregio's aan een ondersteuningsstructuur voor gemeenten. We stellen een overzicht met veel gestelde vragen en handreikingen op en zetten ook een juridische vraagbaak op. Op 17 en 19 november organiseert de VNG webinars over de wet. Daarvoor kunt u zich [hier](#) inschrijven.

Stand van zaken coronaproof organiseren van de verkiezingen

Op 15 oktober 2020 heeft de Tweede Kamer de Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19 aangenomen. Deze wet bevat bepalingen over de organisatie van de herindelingsverkiezingen op 18 november

2020 en de Tweede Kamerverkiezing op 17 maart 2021 met inachtneming van de maatregelen die noodzakelijk zijn om de verspreiding van Covid-19 tegen te gaan. Het wetsvoorstel biedt een goede basis voor gemeenten om zich op de verkiezingen voor te bereiden. Daarbij heeft het wetsvoorstel er ook oog voor dat gemeenten maatwerk moeten kunnen leveren en sommige concrete maatregelen flexibel kunnen worden aangepast aan de stand van Covid-19 in maart 2021. Wel hebben de VNG en de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB) met het oog op de uitvoerbaarheid en de noodzaak van verdere facilitering van gemeenten een aantal kanttekeningen bij het wetsvoorstel geplaatst (zie ook <https://vng.nl/nieuws/tijdelijke-wet-verkiezingen-covid-19-heeft-nog-open-einden> en <https://vng.nl/nieuws/nvvb-en-vng-nog-kritisch-op-verkiezingswet-covid-19>).

De Tijdelijke wet laat onverlet dat gemeenten voor een gigantische opgave staan en forse, extra inspanningen moeten doen om de verkiezingen te organiseren. Een van de grootste uitdagingen is om op 17 maart 2021 voldoende 'coronaproof' stemlokalen en tellocaties en voldoende (extra) stembureauleden te vinden. De VNG heeft de minister van BZK daarom opgeroepen om onorthodoxe maatregelen te nemen om de verkiezingen op een reële manier te organiseren, zoals het beschikbaar stellen van scholen door het inroosteren van een studiedag en het inzetten van rijksambtenaren als stembureau lid.

Naast de Tijdelijke wet bereidt de minister een tweede spoedwet voor over aanvullende maatregelen om kiezers in de gelegenheid te stellen hun stem uit te brengen. Het gaat om briefstemmen voor kwetsbare kiezers en om het openstellen van een beperkt aantal stemlokalen in elke gemeente vóór de verkiezingsdag (early voting). Hiermee geeft de minister uitvoering aan twee moties die tijdens de Tweede Kamerbehandeling van de Tijdelijke wet breed zijn aangenomen. Deze tweede spoedwet ziet alleen op de Tweede Kamerverkiezing. De VNG heeft begrip voor deze voorstellen, maar heeft de minister er wel op gewezen dat het nodig is een uitvoeringstoets uit te voeren om de impact van de maatregelen in kaart te brengen.

Quickscan uitvoering

De corona-maatregelen hebben belangrijke gevolgen voor ondernemers en inwoners, maar ook voor gemeenten. Gemeenten hebben in een groot deel van de maatregelen een belangrijke rol in de uitvoering. De uitvoeringsconsequenties worden nog niet altijd systematisch in kaart gebracht bij het opstellen van de pakketten aan maatregelen. Daarom brengt de VNG in kaart wat de gevolgen zijn voor de uitvoering en handhaafbaarheid van de verschillende maatregelen door middel van een quickscan op basis van meerdere sessies met gemeenteambtenaren. Dit dient als inbreng in het nationale programma Covid-19, waar de pakketten aan maatregelen worden opgesteld. De tussentijdse resultaten komen volgende week beschikbaar, maar het onderzoek loopt langer door. Heeft u aandachtspunten rond uitvoering als gevolg van de maatregelen, of wilt u meedenken in een taskforce die we daarvoor inrichten, neem dan contact op met anneleen.vanbeek@vng.nl.

Actualisering AEF-rapporten

De compensatie die gemeenten krijgen als gevolg van de coronamaatregelen komt voor een aantal onderdelen nog niet overeen met de gemaakte kosten of gemiste inkomsten. Dit blijkt uit een update van het onderzoek van AEF naar coronagerelateerde kosten. Er zijn aanvullende afspraken nodig.

Onderzoeksbureau AEF hield het onderzoek van 18 september tot 15 oktober. Het 1e onderzoek werd in juni-juli gehouden. De VNG bespreekt de uitkomsten met de minister van BZK en staatssecretaris van Financiën in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen op 25 november.

<https://vng.nl/nieuws/aanvullende-afspraken-nodig-voor-financiele-gevolgen-corona>

Kabinet herbevestigt afspraak reële corona compensatie

Afspraken kabinet en medeoverheden

Tussen Rijk en medeoverheden geldt nog steeds de afspraak over reële compensatie van medeoverheden voor door hun gederfde inkomsten en de door hen gemaakte kosten. Dit schrijft het kabinet in een [Kamerbrief](#) over de economische impact van het coronavirus. In de afgelopen maanden heeft de VNG met het kabinet afspraken gemaakt over de compensatie van verschillende meerkosten en minder inkomsten vanwege de coronamaatregelen. Het gaat daarbij vooralsnog om ongeveer € 1,5 miljard aan compensatie.

Op sommige terreinen zijn specifieke afspraken gemaakt over hoe de hoogte van de compensatie van medeoverheden meebeweegt met de crisis, zoals onder andere:

- vergoeding van inkomstenderving
- extra kosten van GGD's en veiligheidsregio's,
- extra kosten voortkomend uit de Tijdelijke Wet COVID-19 onder andere op het gebied van Toezicht en Handhaving
- extra kosten met betrekking tot het openbaar vervoer
- Tozo.

Een overzicht van alle onderwerpen en bedragen is [hier](#) te vinden.

Meer voor cultuur en sport

In de Kamerbrief van 27 oktober kondigt het kabinet aan €150 miljoen extra te reserveren voor gemeentelijke inkomstenderving. Daarnaast schrijft het kabinet dat de regelingen voor sportverenigingen (TVS en TASO) die tijdens de eerste golf zijn opgezet opnieuw worden opengesteld voor de periode van 1 oktober t/m 31 december. Hiervoor is € 60 miljoen gereserveerd. Voor wat betreft de schade bij zwembaden en ijsbanen loopt op dit moment onderzoek wat medio november gereed moet zijn. Daarnaast komt er € 40 miljoen beschikbaar voor het niet-gesubsidieerde deel van de culturele sector. Dit loopt overigens niet via gemeenten.

<https://vng.nl/nieuws/kabinet-herbevestigt-afpraak-reele-coronacompensatie>

Extra geld voor ondernemers

Het kabinet stelt verder extra geld beschikbaar voor ondernemers die door de recente maatregelen een onevenredig harde klap hebben gekregen. Dit gebeurt grotendeels via de al bestaande steunmaatregelen zoals de voor gemeenten relevante Tozo en de investering van € 1,4 miljard in flankerend beleid.

VNG Bestuurdersdag 27 november a.s.

Vorige week kondigden wij reeds aan dat onze Buitengewone ALV is uitgesteld tot februari a.s., maar dat de VNG Bestuurdersdag op 27 november a.s. wel doorgaat. Er is immers genoeg om met elkaar te bespreken. Alle informatie over het volledig digitale programma vindt u hier:

<https://vng.nl/agenda/vng-bestuurdersdag>. We starten met een toespraak van voorzitter Jan van Zanen en een presentatie van rijksbouwmeester Floris Alkemade. Daarna zijn er twee rondes met ieder tien deelsessies, waarin de VNG commissies met u het gesprek willen aangaan over actuele thema's voor de komende periode en richting de kabinetsformatie.

Wij wensen u veel succes tijdens deze bijzondere tijden en hopen u in de VNG Bestuurdersdag te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by a horizontal line.

L.K. Geluk
Algemeen directeur